

Závěrečná zpráva k projektu BCA 2010 – 2011

Podpora zavádění standardů podpory zdraví a ukazatelů kvality ve zdravotnických zařízeních podle manuálu EU WHO – EUR/06/5064214, jako jeden z nástrojů prevence nežádoucích událostí

Název očekávaného výsledku (dle smlouvy BCA):

Posílení národních kapacit ke zlepšování kvality zdravotní péče a bezpečí pacientů

Koordinátor:

Mgr. Milena Kalvachová
vedoucí oddělení kvality zdravotní péče MZ ČR
e-mail: milena.kalvachova@mzcr.cz

Řešitel a osoba zodpovědná za plnění projektu:

MUDr. Ivana Kořínková
Ředitelka divize podpory zdraví,
Consult Hospital, s.r.o., Hradčanské nám. 12, 118 00 Praha 1
email: ivana.korinkova@consulth.cz

Doba řešení projektu: leden – říjen 2011

A. Obsah projektu a realizace klíčových aktivit:

Projekt byl vyústěním dosavadní sedmileté účasti ČR v mezinárodním programu WHO/Health Promoting Hospitals & Health Services (dále jen WHO/HPH&HS). Jeho předmětem bylo vytvoření systému informačního servis a vzdělávání pro koordinátory programu podpory zdraví v nemocnicích, což je jednou z podmínek stabilního fungování programu na národní úrovni a účasti v mezinárodní síti WHO/HPH&HS. Projekt byl realizován ve čtyřech etapách, první tři se týkaly přípravy a realizace vzdělávacího kurzu a čtvrtá přípravy a realizace celostátní konference „Podzimní škola WHO/HPH&HS 2011 v ČR“.

1. Příprava vzdělávacích materiálů (leden až březen 2011)

Koncepce nově vytvořených vzdělávacích materiálů pro koordinátory programu podpory zdraví ve zdravotnických zařízeních vychází z metodických materiálů doporučených pro implementaci programu WHO/HPH&HS. V rámci projektu byly do češtiny přeloženy základní dokumenty, jejichž znalost je pro koordinátory programů podpory zdraví nezbytná. Vytvořený vzdělávací manuál obsahuje klíčové dokumenty v tištěné i elektronické podobě a aktuální tematické informace ve formě prezentací lektorů. Obsah vzdělávacích materiálů byl konzultován s experty programu, jmenovitě s prof. Hanne Tønnesen, ředitelkou Mezinárodního sekretariátu WHO/HPH&HS a centra spolupracujícího s WHO v Kodani. Práce na vzdělávacích materiálech probíhala formou emailových konzultací a 3 pracovních setkání lektorek kurzu, kterými byly MUDr. Alena Šteflová, ředitelka kanceláře WHO ČR, Mgr. Milena Kalvachová, vedoucí oddělení kvality zdravotních služeb MZČR, MUDr. Ivana Kořínková, koordinátorka projektů HPH&HS Consult Hospital, s.r.o., Mgr. Eva Pavelková, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči Šumperské nemocnice a MUDr. Lenka

Štěpánková, konzultantka a lékařka Centra léčby závislosti na tabáku Všeobecné fakultní nemocnice Praha 2. Autorkou výsledné podoby vzdělávacího manuálu je MUDr. Ivana Kořínková, zodpovědná za realizaci celého projektu.

2. Propagace a organizační příprava kurzu (březen 2011)

Kurz byl přednostně určen pro pracovníky oddělení kvality zdravotnických zařízení a pro pracovníky Center pro závislé na tabáku, preferována byla účast dvoučlenných týmů z jednoho zdravotnického zařízení. Kurz byl nabízen především do těch zdravotnických zařízení, kde byla i vyšší pravděpodobnost motivace a zájmu vycházející z míry zkušeností s implementací požadavků na systémové řízení kvality péče (tj. akreditovaná zdravotnická zařízení nebo zařízení k akreditaci se připravující).

Celkem bylo osloveno cca 30 zdravotnických zařízení, výsledný počet účastníků kurzu byl 34 pracovníků ze 17 zdravotnických zřízeních z ČR. Zájem nakonec převýšil původně plánovanou kapacitu kurzu (plánováno bylo 30 účastníků).

3. Realizace kurzu (duben až červen 2011)

Základní kurz pro koordinátory programů podpory zdraví v nemocnicích byl rozdělen do dvou vzájemně se prolínajících částí. Teoretická a interaktivní část skupinové výuky probíhala formou čtyř samostatných celodenních seminářů v Praze, které byly vedené lektory - experty pro danou problematiku. Podrobný program a harmonogram jednotlivých seminářů – viz příloha 1.

V období mezi jednotlivými semináři pracovali frekventanti samostatně, mapovali aktuální situaci v oblasti podpory zdraví ve vlastním zdravotnickém zařízení, vyzkoušeli si praktickou aplikaci práce s dotazníky zaměřenými na sebehodnocení standardů podpory zdraví a na sebehodnocení v oblasti kouření. Pro tuto individuální práci poskytovali lektori účastníkům kurzu konzultační podporu. Výstupem kurzu pro každého účastníka bylo zpracování Akčního plánu podpory zdraví pro dané zdravotnické zařízení, který reagoval na situaci zjištěnou předchozím sebehodnocením. Šest vybraných Akčních plánů bylo poté prezentováno na celostátní Podzimní škole WHO/HPH&HS. Kvalitu a efektivitu celého kurzu a zájem zdravotnických zařízení o další vzdělávání a aktivní zapojení do oblasti podpory zdraví hodnotili účastníci kurzu prostřednictvím dotazníkového šetření. Frekventanti z jedné nemocnice vyplňovali pouze jeden dotazník společně. Záměrem bylo motivovat respondenty, aby nejen zhodnotili kurz jako celek, ale aby konzultovali poznatky a výstupy z kurzu s dalšími zaměstnanci a členy managementu své nemocnice. Na základě tohoto dialogu pak do dotazníku uvedli aktuální postoj svého zdravotnického zařízení k programu WHO/HPH&HS a zájem či nezájem zapojit se do programu na úrovni národní nebo mezinárodní sítě. Dotazník byl zaměřen i na zmapování případných bariér v této oblasti.

Na tvorbě dotazníků se konzultačně podílel lektorský tým, dotazníky komplexně vyhodnotila a výstupní analýzu zpracovala MUDr. Ivana Kořínková (viz příloha 2). Výstupy z analýzy hodnocení kurzu a programu WHO/HPH&HS byly prezentovány na celostátní konferenci „Podzimní škola WHO-HPH v České republice“.

4. Příprava a realizace celostátní Podzimní školy WHO/HPH&HS (červenec – září 2011)

Závěrečnou částí celého projektu byla celostátní konference, která se konala ve dnech 12. – 13. září na Ministerstvu zdravotnictví ČR. Vzhledem k tomu, že program podpory zdraví v nemocnicích získal v posledním roce významnější pozici na mezinárodním poli podpisem Memoranda mezi Regionální

kanceláři WHO pro Evropu a Mezinárodní síti WHO/HPH&HS, ukázalo se důležité tuto celostátní akci oproti původnímu plánu rozšířit. Po přípravných jednáních s WHO CC for Evidence-Based HPH&HS v Kodani byla nakonec zvolena forma „Školy WHO/HPH&HS“, která se již v mezinárodním měřítku několik let osvědčuje. Pro první akci tohoto typu v ČR tak poskytla oficiálnější a významnější platformu. Konference pod názvem „Podzimní škola WHO-HPH v ČR 2011“ byla proto z původního jednodenního setkání rozšířena na jeden a půl dne a doplněna o dva workshopy zaměřené na problematiku členství v mezinárodní síti WHO/HPH&HS a podmínky účasti českých nemocnic v novém mezinárodním pilotním projektu „Recognition proces“. Program konference byl sestaven z přednášek, workshopů a panelové diskuze, účastnili se mezinárodně uznávaní experti WHO z oblasti výzkumu a implementace podpory zdraví a přední odborní pracovníci z oblasti kvality zdravotní péče v ČR (program viz příloha 3). Akce se konala v prostorách Ministerstva zdravotnictví ČR a významnými prvky bylo úvodní slovo pana ministra a tiskový brífing.

Konference se kromě prezentujících zúčastnilo 55 osob z 36 různých zdravotnických zařízení a institucí, mezi nimi i dva zástupci nově založené národní sítě HPH&HS ze Slovinska. Absolventi Základního kurzu pro koordinátory programů podpory zdraví v nemocnicích na konferenci dostali možnost si v diskuzích doplnit informace přímo od expertů WHO/HPH&HS, zástupci dalších institucí se mohli seznámit nejen se základními principy a strukturou celého programu, ale i s konkrétními příklady aplikace systému podpory zdraví do praxe. Zájem lékařů vzbudily hlavně signifikantní výsledky studií, prezentovaných prof. Hanne Tønnesen, prokazujících významné snížení pooperačních komplikací při systematické detekci rizikových faktorů a nastavení podpůrných a odvykacích programů (např. kouření).

Pozitivní odezva a hodnocení celého projektu (kurzu i konference) se promítlo do zvýšeného zájmu dalších zdravotnických zařízení o implementaci standardů podpory zdraví a aktivní zapojení do mezinárodní sítě programu:

- a) Ze 17 zdravotnických zařízení, která vyslaly své zaměstnance na kurz koordinátorů:
 - 14 má zájem o další informace, systematické vzdělávání a výměnu zkušeností s ostatními
 - 10 má zájem o aktivní zapojení do programu WHO/HPH&HS, u pěti je zájem limitovaný aktuální situací v zařízení a personálními či časovými nároky
 - Největší zájem je o systémovou implementaci protikuřáckých programů pro pacienty i pro personál a edukační programy navazující na detekci rizikových faktorů a změnu myšlení a životního stylu u pacientů.
- b) Po konferenci projevíly zájem o účast v programu další čtyři zdravotnická zařízení.

B. Finanční náklady na projekt

Finanční příspěvek na realizaci projektu ze strany WHO je zakotven v dohodě mezi kanceláři WHO v ČR, zastoupenou MUDr. Alenou Šteflou a řešitelkou projektu MUDr. Ivanou Kořínkovou za Consult Hospital, s.r.o., ze dne 28. 1. 2011.

Z důvodů rozšíření původně plánovaného rozsahu celostátní konference z jednoho na jeden a půl dne vzrostly náklady oproti původně plánovanému rozpočtu (simultánní tlumočení a náklady na jeho technické zabezpečení, ubytování zahraničních expertů, catering...). Po dohodě mezi MZČR a WHO byla dodatkem ke smlouvě dodatečně navýšena finanční částka, která byla využita na nezbytné kompletní pokrytí

simultánního tlumočení celé akce a dotisk jednoho z přeložených základních informačních materiálů k programu WHO/HPH&HS. Dodatek ke smlouvě byl za Consult Hospital, s.r.o, podepsán dne 9. 9. 2011.

Finanční prostředky vynaložené na projekt z prostředků WHO byly využity takto:

Nákladové položky	Částka	Platby WHO
Překlady publikací WHO	52 000,- Kč	52 000,- Proplaceno dne 12. 7. 2011
Příprava a realizace Základního kurzu (personální a provozní náklady, catering,...)	90 000,- Kč (75 000,- z první splátky, + 15 000,- z doplatku)	Záloha 75 000,- Kč Proplaceno dne 15. 2. 2011
Příprava a realizace konference „Podzimní škola WHO-HPH 2011 v ČR“ (cesta a ubytování zahraničních přednášejících, simultánní tlumočení, propagační, konferenční a informační materiály, catering...)	110 156,- Kč	75 000,- Kč – doplatek, bude ještě proplacen 50 156,- Kč – doplatek k dodatku ke smlouvě
CELKEM	252 156,- Kč	252 156,- Kč

Přílohy:

Příloha 1:

Program a harmonogram Základního kurzu pro koordinátory programů podpory zdraví v nemocnicích

Příloha 2:

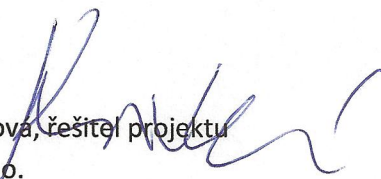
Analýza hodnocení kurzu a z ní vyplývající závěry a doporučení pro další vzdělávací aktivity v oblasti programu WHO/HPH&HS

Příloha 3:

Program „Podzimní školy WHO-HPH 2011 v ČR“

Zpracovala:

MUDr. Ivana Kořínková, řešitel projektu
Consult Hospital, s.r.o.

V Praze, dne 24. 10. 2011